

บันทึกข้อความ

อสค.	352
เลขที่รับ
วันที่	19 ม.ค. 2566
เวลา น.

สค.	419
เลขที่รับ
วันที่	8 ม.ค. 2566
เวลา	10.59 น.

ส่วนราชการ ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต กลุ่มงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ โทร. ๖๗๓๓

ที่ พม ๐๕๐๘/๑๓

วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (ITA)

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

เรียน อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

๑. เรื่องเดิม

อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวอนุมัติให้ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต (ศจท.) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (ITA) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องบงกชรัตน์ ปี ชั้น ๒ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร (เอกสารแนบ ๑)

๒. ข้อเท็จจริง

การประชุมฯ ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ศจท. ขอสรุปผลการประชุมฯ ดังนี้

๒.๑ ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ สค. และวิทยากร จำนวน ๑๒๖ คน แบ่งเป็นผู้เข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุมฯ จำนวน ๗๑ คน เป็นชาย ๑๙ คน หญิง ๕๒ คน และผู้เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting) จำนวน ๕๕ คน เป็นชาย ๑๐ คน เป็นหญิง ๔๕ คน รวมผู้เข้าร่วมประชุมฯ ทั้งสิ้น ๑๒๖ คน

๒.๒ ผลการประชุมฯ มีดังนี้

๒.๒.๑ การมอบนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ สค. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ โดยอธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สรุปประเด็น ได้ดังนี้

๑. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวให้ความสำคัญในการป้องกันการทุจริต เป็นองค์กรที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใส ส่งเสริมความเท่าเทียมกัน และมีการปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่เป็นจุดอ่อนขององค์กร ส่งผลให้การดำเนินงานที่ผ่านมา มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และได้รับรางวัลจากองค์กรภายนอก ดังนี้

๑) ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ สค. มีคะแนน ITA อยู่ในระดับ AA มีคะแนน ๙๕.๙๖ คะแนน เป็นลำดับที่ ๒ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อยู่ในลำดับที่ ๒๐ ของหน่วยงานประเภทกรม จาก ๑๔๖ หน่วยงาน ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณจากนายกรัฐมนตรี และเมื่อปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สค. เป็นหน่วยงานที่มีคะแนนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นอันดับที่ ๑ ของหน่วยงานในกระทรวง พม. จาก ๗๗.๔๗ คะแนน ในปี ๒๕๖๓ เป็นคะแนน ๙๔.๓๔ คะแนน ในปี ๒๕๖๔

๒) ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ สค. ได้รับรางวัลองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง ๓ รางวัล ได้แก่ ๑. รางวัลประกาศเกียรติคุณส่งเสริมความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง ๒. รางวัลประกาศเกียรติคุณด้านความปลอดภัยทางละเมิด และ ๓. รางวัลบุคคล/ทีมงานที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง

/๓) สค. ได้รับ ...

๓) สค. ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทร่วมใจแอกัน ประจำปี ๒๕๖๕

๔) สค. ได้รับรางวัลกองทุนหมุนเวียนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประเภทรางวัลการพัฒนาดีเด่น จากกระทรวงการคลัง

๒. สค. มีการหลักการทำงาน 3T คือ ๑) Trust ความเชื่อมั่น ความเชื่อใจกัน ความไว้วางใจกัน ๒) Team การทำงานร่วมกันเป็นทีม รับผิดชอบต่อความสำเร็จไปด้วยกัน ๓) Together เป็นหนึ่งเดียวกัน มีความรักความผูกพันกัน มีการร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน

๓. สค. ให้ความสำคัญจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ สค. ทั้งส่วนกลาง ศูนย์ฯ สถานฯ อย่างต่อเนื่อง โดยเชิญวิทยากรจากสำนักงาน ป.ป.ท. มาให้ความรู้ความเข้าใจ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีเป้าหมายคะแนน ITA ที่ ๙๕ คะแนนขึ้นไป อยู่ระดับ AA และมีเป้าหมายคะแนนเป็น ๑๐ ลำดับแรกของหน่วยงานประเภทกรม ดังนั้น จึงขอความร่วมมือทุกหน่วยงาน ดังนี้

๑. ด้านงบประมาณ

๑) การสร้างการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณของหน่วยงาน จำนวนงบประมาณที่ได้รับ แผนการเบิกจ่าย และผลการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงาน

๒) การมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณ เช่น การเสนอขอของงบประมาณ เสนอโครงการ/กิจกรรมที่จะขอของงบประมาณ

๓) การกำกับดูแลการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดโครงการ/กิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามคำขอประมาณ

๔) การกำกับดูแลการเบิกจ่ายให้ถูกต้องตามระเบียบ

๒. ด้านการมอบหมายงาน การบังคับบัญชา

๑) การถ่ายทอดนโยบายของผู้บริหารกระทรวงลงสู่หน่วยงานต่าง ๆ และสู่บุคลากรทุกคนให้รับทราบและมีความเข้าใจร่วมกัน

๒) มีการมอบหมายงานอย่างเป็นธรรม การเป็นพี่เลี้ยง การทำงานร่วมกันเป็นทีมคอยช่วยเหลือกัน

๓) การทำทันที การที่ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกัน มีเป้าหมายเดียวกัน

๔) มีความโปร่งใสในการประเมินผลการปฏิบัติงาน การสอบคัดเลือก

การเลื่อนตำแหน่ง

๓. ด้านการใช้ทรัพย์สินราชการ

๑) แจกแจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินราชการให้ทุกคนรับทราบ แนวปฏิบัติทางการใช้ทรัพย์สินราชการ เช่น การนำทรัพย์สินราชการไปใช้ในการทำงาน ให้มีแนวทางการปฏิบัติที่สะดวกและถูกต้องตามระเบียบ

๒) มีการขออนุญาตและส่งคืนตามระยะเวลาที่กำหนด

๓) แต่ละหน่วยงานต้องกำกับดูแลให้นำทรัพย์สินราชการไปใช้ให้มีความสะดวก และตรวจสอบการปฏิบัติว่าเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ ไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๔. ด้านการปฏิบัติงาน

๑) การทำงานที่ตอบสนองตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
ปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สภาพปัญหา หรือนโยบาย

๒) การเปิดเผยข้อมูล การประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มเป้าหมายของ
หน่วยงานได้เข้าถึงได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว

๓) เพิ่มช่องทางการให้บริการทางออนไลน์ให้มากขึ้น

๒.๒.๒ การบรรยาย หัวข้อ “แนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสใน
การดำเนินงาน (ITA) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖” และ “นโยบาย
No Gift Policy จากการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ เพื่อการป้องกันการทุจริต” โดย ว่าที่ ร้อยโท เจนรบ พลเดช
ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท. โดยสรุป มีดังนี้

๑. การประเมิน ITA ๒๕๖๖ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการวิเคราะห์แนว
ทางการออกแบบการประเมิน ITA บนพื้นฐานของกรอบการประเมินเดิม โดยได้มีการรับฟังความคิดเห็นจาก
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อปรับปรุงการประเมิน ITA ให้ดีขึ้น ประกอบกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพของการประเมิน ITA โดยสรุปมีการปรับปรุงในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

๑) เพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วม

ในขั้นตอนการเปิดโอกาสให้เข้าร่วมการประเมินทั้งแบบการ
ประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) และแบบการประเมินจากบุคคลภายนอก (EIT) นั้นมีการปรับ
ระยะเวลาในมากขึ้น จากเดิมมีระยะเวลา ๓ เดือน เพิ่มเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๒) กลุ่มเป้าหมาย

หน่วยงานภาครัฐที่จะเข้าร่วมการประเมินเพิ่มขึ้น ๒๐ แห่ง เช่น
เพิ่มหน่วยงานระดับกรมของกระทรวงการต่างประเทศ รวมเป็น ๘,๓๒๓ แห่ง

๓) การเข้าตอบระบบ

มีการพัฒนาระบบ ITAS การประเมินของสำนักงาน ป.ป.ช.
(ITAS) ให้การใช้งานสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนจากการใช้หมายเลขโทรศัพท์และ
ยืนยันตัวตนด้วยรหัสผ่านครั้งเดียว (OTP) เพื่อความสะดวกและเพิ่มโอกาสในการเข้าตอบของผู้ที่จะเข้ามา
มีส่วนร่วมสะท้อนความคิดเห็นต่อหน่วยงานภาครัฐ และที่สำคัญเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของผู้ตอบ
มากยิ่งขึ้น

๔) การปรับเปลี่ยนเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล EIT

จากผู้ประเมินจัดเก็บข้อมูลเป็นหลัก และการเข้าตอบด้วยตนเอง
เป็นส่วนเสริม เป็นการให้ความสำคัญกับทั้ง ๒ ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ ๑ การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการหรือติดต่อกับหน่วยงาน
ภาครัฐในการเข้าตอบด้วยตนเอง โดยหน่วยงานจะต้องกำกับติดตามให้มีผู้ตอบตามเงื่อนไขที่กำหนด จำนวนร้อยละ ๕๐ ของจำนวนบุคคลภายนอก

- ส่วนที่ ๒ การจัดเก็บข้อมูลโดยผู้ประเมิน จะเป็นผู้วิเคราะห์
กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกตามภารกิจของหน่วยงาน จากนั้นจะมีการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายโดย
การลงพื้นที่หรือการสัมภาษณ์โดยตรง เป็นจำนวนร้อยละ ๕๐ ของจำนวนบุคคลภายนอก ผู้รับบริการของ
หน่วยงาน

๕) ความร่วมมือระหว่าง สำนักงาน ป.ป.ท. กับสำนักงาน ก.พ.

แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) มีการเพิ่มเติมรายละเอียดของประเด็นนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ และเพิ่มเติมประเด็นมาตรฐานทางจริยธรรม ของสำนักงาน ก.พ. ส่วนแบบการประเมิน IIT และแบบการประเมิน EIT มีการปรับถ้อยคำของข้อคำถามให้มีความกระชับและมีความชัดเจนเข้าใจง่ายขึ้น

ขั้นตอนและรายละเอียดการประเมิน

๑) การลงทะเบียนเข้าร่วมการประเมิน

หน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินจะมีผู้ใช้งาน (Username) รหัสผ่าน (Password) ๒ ชุด คือ “ผู้ดูแลระบบ” และ “ผู้บริหาร” ในกรณีหน่วยงานที่เคยเข้าร่วมการประเมินในปีที่ผ่านมา ให้ใช้ชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่านเดิมในการลงทะเบียนเข้าร่วมการประเมินแอดมินหน่วยงานทบทวนข้อมูลของตนเอง เช่น ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง และช่องทางการติดต่อแอดมินเพื่อความสะดวกในการติดต่อกลับได้ และตราสัญลักษณ์หน่วยงาน

๒) แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment: IIT)

เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบเลือกตัวเลือกคำตอบตามการรับรู้ของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน โดยเป็นการประเมินระดับการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในที่มีต่อหน่วยงานตนเอง ใน ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่

- ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่
- ตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ
- ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจ
- ตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของราชการ
- ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต

๓) แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment: EIT)

เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบเลือกตัวเลือกคำตอบตามการรับรู้ของตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก โดยเป็นการประเมินระดับการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่มีต่อหน่วยงานที่ประเมินใน ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่

- ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการสื่อสาร
- ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงระบบการทำงาน

๔) แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT)

เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบมีหรือไม่มีเปิดเผยข้อมูล พร้อมทั้งระบุ URL เพื่อเชื่อมโยงไปสู่แหล่งที่อยู่ของการเปิดเผยข้อมูล และระบุคำอธิบายเพิ่มเติมประกอบคำตอบ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะของหน่วยงานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลในเว็บไซต์ของหน่วยงานได้ โดยประเมินใน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

- ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล ประกอบด้วย ๕ ตัวชี้วัดย่อย ได้แก่
 - ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๑ ข้อมูลพื้นฐาน
 - ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๒ การบริหารงาน
 - ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๓ การบริหารเงินงบประมาณ
 - ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๔ การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล
 - ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๕ การส่งเสริมความโปร่งใส
- ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย ๒ ตัวชี้วัดย่อย ได้แก่
 - ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต
 - ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๒ มาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต

๒. แนวทางการขับเคลื่อน “นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อการป้องกันการทุจริต” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มี ๓ ขั้นตอนสำคัญ (๓ ป.) ดังนี้

๑) การประกาศเจตนารมณ์นโยบาย No Gift Policy ขององค์กรหรือหน่วยงาน เป็นการประกาศเจตนารมณ์โดยผู้บริหารสูงสุดขององค์กร เพื่อแสดงให้บุคคล หรือหน่วยงาน หรือสาธารณชนรับรู้ว่าผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนในหน่วยงาน มีเจตนารมณ์ที่จะไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิด ทั้งในขณะ ก่อน และหลังการปฏิบัติหน้าที่ และการรับนั้นจะส่งผลให้เกิดการทุจริตและประพฤติน่าสงสัยทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าวจะต้องทำการประกาศฯ เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการและลงนามโดยผู้บริหารสูงสุดขององค์กรนั้นๆ ในการประกาศฯ อย่างน้อยจะต้องมีข้อความ “เป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่” ในประกาศฯ และเผยแพร่ลงใน Website หลักของหน่วยงาน การประกาศฯ ให้ประกาศในทุกปีงบประมาณ (ถึงแม้ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานยังเป็นบุคคลเดิม)

๒) การปลูกจิตสำนึก หรือสร้างวัฒนธรรมองค์กร โดยหน่วยงานจะต้องจัดให้มีการดำเนินกิจกรรม ในลักษณะต่างๆ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ปลูกจิตสำนึก และสร้างทัศนคติ ค่านิยมที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัด ให้มีจิตสำนึกในการปฏิเสธการรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐต้องร่วมมือกันสร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ที่จะปฏิบัติงานโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน ในลักษณะต่างๆ หรือของขวัญ ภายใต้บริบทของหน่วยงานตนเอง เช่น การจัดอบรมให้ความรู้และปลูกจิตสำนึก การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านการรับสินบนในรูปของขวัญ การสร้างมาตรการและแนวทางภายในองค์กรในการปฏิเสธการรับของขวัญและนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกันในองค์กร เป็นต้น เมื่อดำเนินการแล้วให้เผยแพร่การดำเนินการดังกล่าวใน Website หลักของหน่วยงาน

๓) การประเมินผล การกำกับติดตาม และการรายงานผล ผู้รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานจะต้องดำเนินการรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรได้รับทราบ และการรายงานให้เป็นไปตามแบบที่ สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด เมื่อดำเนินการแล้วให้เผยแพร่การรายงานดังกล่าวใน Website หลักของหน่วยงาน โดยให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับรองการเผยแพร่ใน Website กรณีเป็นหน่วยงานระดับต่ำกว่ากระทรวง ระดับกรมหรือเทียบเท่า จังหวัด รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานระดับต่ำกว่ากระทรวงอื่นๆ ให้รายงานผลการดำเนินการ ไปยัง สปท. กระทรวงที่ตนสังกัดให้รับทราบด้วย เพื่อ สปท. กระทรวงจะรวบรวมรายงานผลการดำเนินการของหน่วยงานในสังกัดกลับไปยัง สำนักงาน ป.ป.ท. ต่อไป (การรายงานดังกล่าวให้รายงานรอบ ๑๒ เดือน โดย สปท. กระทรวงจะต้องรายงานกลับมายัง สำนักงาน ป.ป.ท. ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ของทุกปีงบประมาณ)

๒.๒.๓ การบรรยาย หัวข้อ “กระบวนทัศน์หลักธรรมาภิบาลเพื่อการป้องกันการทุจริต” โดยว่าที่ ร้อยโทเจนรบ พลเดช ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท. โดยสรุป มีดังนี้

๑. ธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยธนาคารโลก (World Bank) ได้กล่าวถึงหลักธรรมาภิบาล ในรายงานเรื่อง Sub-Saharan : From Crisis to Sustainable Growth ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาที่ล้มเหลวของประเทศในแถบทวีปแอฟริกา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ประเทศเหล่านั้นขาดธรรมาภิบาลในการบริหารปกครองประเทศ นอกจากธนาคารโลกจะให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาลแล้ว ยังมีองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ เช่น สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เป็นต้น ต่างให้ความสำคัญธรรมาภิบาลเช่นกัน เนื่องจากเห็นว่าประเทศที่ขาดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เกิดจากการที่ประเทศเหล่านั้นไม่มีธรรมาภิบาล ซึ่งได้มีหลายองค์กรให้คำนิยามเกี่ยวกับธรรมาภิบาล ดังนี้

๑) ธนาคารโลก (World Bank) ธรรมาภิบาล เป็นลักษณะและวิถีทางของการที่มีการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา

๒) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ธรรมาภิบาล เป็นการดำเนินงานของภาคการเมือง การบริหาร และภาคเศรษฐกิจที่จะจัดการกิจการของประเทศในทุกระดับ ประกอบด้วย กลไก กระบวนการ และสถาบันต่าง ๆ ที่ประชาชนและกลุ่มสามารถแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ ปกป้องสิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความเห็นที่แตกต่างกับชนหลักการของการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การส่งเสริมหลักนิติธรรม

๓) องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) ธรรมาภิบาล เป็นการบริหารจัดการที่ดี เป็นต้นแบบของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยการกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และเสริมสร้างบรรยากาศให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีความยุติธรรมทางสังคม

๒. ธรรมาภิบาลกับรัฐธรรมนูญไทย

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของหน่วยงานภาครัฐ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการรับรู้ และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการตรวจสอบการทางานภาครัฐทั้งระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่นชุมชน ผ่านการบัญญัติเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเริ่มตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังคงให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล โดยได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลไว้ในหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ดังนี้

มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลัก ธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยเพิ่มมาตรา ๓/๑ มุ่งเน้นให้ ส่วนราชการใช้วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดีมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) ที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารบ้านเมืองที่ดี และการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี

๒.๒.๔ การบรรยาย หัวข้อ “ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (CPI) และหัวข้อ “นวัตกรรมจัดการเพื่อป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงาน” มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. แนวทางการยกระดับค่าดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (CPI) ตาม NEW Smart Governance Model

N การสานพลังเครือข่าย (Networking) เสริมพลังเชิงบวก ให้กับ ภาคประชาชนและภาคีทุกภาคของสังคมไทย (ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาครัฐ)

E การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Enforcement) ให้หัวหน้าหน่วยงานภาครัฐเร่งรัดดำเนินการตามมาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง มาตรการทาง กฎหมาย ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดที่ถูกกล่าวหาหรือพบเหตุอันควรสงสัยว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการ ทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด

W การสร้างระบบแจ้งเตือน (Warning) ให้ทุกหน่วยงานภาครัฐทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน ได้แก่ การอนุมัติอนุญาต การใช้ตำแหน่งหน้าที่และการใช้จ่าย งบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ให้สำนักงาน ป.ป.ท. จัดทำระบบแจ้งเตือนความเสี่ยงการ ทุจริตทุกรูปแบบและคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ให้ทุกหน่วยงานภาครัฐกำหนดมาตรการ ป้องกันการรับสินบนและผลประโยชน์ทับซ้อน โดยเผยแพร่ลงบนเว็บไซต์หน่วยงาน

ระบบบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Governance) สำนักงาน ป.ป.ท. ประสานความร่วมมือกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในการยกระดับข้อคำถามการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาครัฐที่เป็นประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล มีการบริหารที่สะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

๒. “นวัตกรรมจัดการเพื่อป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงาน” สำนักงาน ป.ป.ท. ได้มีการพัฒนาและยกระดับกลไกเดิม “คลินิกส่งเสริมธรรมาภิบาลต่อต้านการทุจริต” นำไปสู่การจัดตั้งเป็น “ศูนย์ปฏิบัติการส่งเสริมธรรมาภิบาลต่อต้านการทุจริต” ดำเนินการภารกิจด้าน การป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่สำคัญ ๓ ด้าน ดังนี้

๑) คลินิกส่งเสริมธรรมาภิบาลต่อต้านการทุจริต ทำหน้าที่ ให้ คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการทุจริต ปัญหาความเดือนร้อนให้กับหน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ หรือภาคประชาสังคม ทั้งในที่ตั้งและนอกสถานที่ตั้ง (เคลื่อนที่) ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมการประเมิน ITA ตามมติคณะรัฐมนตรี และ No Gift Policy ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) หลักสูตรเสริมสร้างธรรมาภิบาลต่อการทุจริตและหลักสูตร
บรรษัทภิบาลต่อการทุจริต ส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ/ภาคเอกชน ในด้านความรู้ความเข้าใจภายใน
หลักสูตรทำหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ ให้การศึกษาอบรมให้แก่ภาครัฐ/เอกชน ภายใต้หลักสูตรหรือตาม
ได้รับการร้องขอจากภาคส่วนต่าง ๆ และการออก/ควบคุมใบประกาศนียบัตรของหลักสูตร

๓) ชุดปฏิบัติการเฝ้าระวังป้องกันการทุจริตเชิงรุก การแสวงหาข่าว
รับข่าว ข้อมูล เบาะแส กรณีที่อาจสุ่มเสี่ยงหรือสงสัยว่าอาจมีการทุจริตกรณีความเดือดร้อนของประชาชนหรือ
การดำเนินการใดที่สูงเกินความจริง หรือไม่คุ้มค่ากับงบประมาณ เพื่อให้ปรากฏพฤติการณ์ตามที่ว่านั้นหรือ
ระงับยับยั้งตัดวงจรก่อนมีการทุจริต สกัดกั้นป้องกันการทุจริตยังพื้นที่เป้าหมาย และรายงานไปยังส่วนที่
เกี่ยวข้อง และทำหน้าที่ในการตรวจ ติดตาม แนะนำ ตรวจสอบ และบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน
การป้องกันการทุจริตเชิงรุกและรายงานผลการดำเนินการ

๒.๒.๕ การบรรยาย หัวข้อ “กฎหมายอาญาว่าด้วยเรื่องความผิดต่อตำแหน่ง
หน้าที่ราชการ” โดยสรุป มีดังนี้

๑. การทุจริตในภาครัฐ หมายถึง

๑) การทุจริตต่อหน้าที่

๒) ประพฤติมิชอบในภาครัฐ คือ การใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่
อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแล การรับการเก็บรักษา
หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

๒. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ หมายความว่า คดีดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะ
ข้อหาหรือความผิดอื่น ที่เกี่ยวข้องกันรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม

๑) คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดต่อตำแหน่ง
หน้าที่ราชการหรือความผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๑๔๗ - ๑๖๖
และ มาตรา ๒๐๑ - ๒๐๕) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริต ต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือความผิดอื่นอัน
เนื่องมาจากการประพฤติมิชอบ

๒) คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่กระทำ
ความผิดฐานฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับความผิดตาม ๑) หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับ
การเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ กฎหมาย ว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือกฎหมายอื่นที่
มีวัตถุประสงค์ในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

๓) คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษบุคคลในความผิดเกี่ยวกับการ เรียกรับ
ยอมจะรับ หรือให้ ขอให้ รับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญ ว่าจะใช้
กำลังประทุษร้าย หรือใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวั
งการกระทำใด ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น

๔) คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตาม
กฎหมายที่กำหนดให้เป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕) คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคล ตาม ๑) ถึง ๔) ไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้สมคบ

/๖) คดี ...

๖) คดีเกี่ยวกับการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีและเอกสารดังกล่าวด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๗) คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะเหตุร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

๘) กรณีที่มีการขอให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาอย่างหนึ่งอย่างใด ก่อนยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องขอ ตาม (๑) ถึง (๗)

ความในวรรคหนึ่งมีให้รวมถึง

(๑) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ - ๑๖๖ และ มาตรา ๒๐๑ - ๒๐๕ เช่น

- มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทหรือสี่แสนบาท (เจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์สิน)

- มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

- มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต (เจ้าพนักงานเรียกรับ)

๒.๓ ผลการประเมินความพึงพอใจ สรุปได้ดังนี้

๑) จำนวนผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน ๗๔ คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐๓ เป็นเพศชาย ร้อยละ ๒๑.๖๒ และอื่น ๆ ร้อยละ ๑.๓๕

๒) แยกตามระดับ เป็นพนักงานราชการ ร้อยละ ๒๔.๓๒ ระดับชำนาญการ ร้อยละ ๑๖.๒๒ ระดับปฏิบัติการ ร้อยละ ๑๔.๘๖ ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับชำนาญงานและอื่น ๆ ร้อยละ ๑๐.๘๑ ระดับผู้บริหาร ระดับปฏิบัติงานและลูกจ้างประจำ ร้อยละ ๔.๐๕

๓) ความพึงพอใจต่อวิทยากร การบรรยาย หัวข้อ “แนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (ITA) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖” และ “นโยบาย No Gift Policy จากการศึกษาเพื่อป้องกันการทุจริต” โดยรวมที่มีต่อวิทยากร ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๑ รองลงมา มีความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๔ และความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๕ ตามลำดับ

/๔) ความ ...

๔) ความพึงพอใจต่อวิทยากร การบรรยาย หลักสูตรเสริมสร้างธรรมาภิบาล ต่อต้านการทุจริต หัวข้อ “กระบวนการทัศน์หลักธรรมาภิบาลเพื่อป้องกันการทุจริต” โดยรวมที่มีต่อวิทยากร ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐๕ รองลงมา มีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๘๙ และความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๕ ตามลำดับ

๕) ความพึงพอใจต่อวิทยากร การบรรยาย หัวข้อ “ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (CPI)” หัวข้อ “นวัตกรรมการจัดการเพื่อป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงาน” โดยรวมที่มีต่อวิทยากร ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๗๖ รองลงมา มีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๔ และความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๐ ตามลำดับ

๖) ความพึงพอใจต่อวิทยากร การบรรยาย หัวข้อ “กฎหมายอาญาว่าด้วยเรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ” โดยรวมที่มีต่อวิทยากร ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๔๖ รองลงมา มีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๔ และความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๕ ตามลำดับ

๗) ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยภาพรวม ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐๕ รองลงมา มีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๔ และมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ๔.๕๑ ตามลำดับ

(รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๒)

๓. ข้อพิจารณา

ศจท. พิจารณาแล้วเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ รายงานผลการประชุมฯ เพื่อโปรดทราบ

๓.๒ ขอความเห็นชอบแจ้งเวียนผู้บริหารและหน่วยงานภายใน สค. ทราบต่อไป

๔. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ตามข้อ ๓

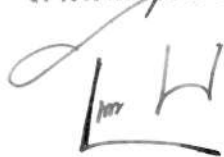

(นายอัฐชัย ดุยพิษฐ์)

รองหัวหน้าศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและต่อต้านการทุจริต รักษาการในตำแหน่ง
หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริต

ทราบ

ดำเนินการตามเสนอ

(นางจินตนา จันทร์บำรุง)

อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

๒๐ ม.ค. ๒๕๖๖

